ԿԻՐԱԿԻ 19 — 1 ~~ՅՈՒԼԻՍ~~ 1915 Օգոստոս

Կ. ՊՈԼԻՍ, Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 366

ورجين لوسي

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ՀՐԱՉԵԱՅ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
ՊԱՏ. ՏՆՕՐԷՆ՝ ՎԱՀԱՆ ԹՕՇԻԿԵԱՆ

Հասցէ՝ Պապը Ալի ճատտէսի 72, ՑԳԱՐԱՆ ԱՐԱՐՏ

10 ՓԱՐԱ
ԹԵԼԷՖՕՆ 276 ՊՈԼԻՍ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԳԱՒԱՌ Տարեկան (300 թիւ) Ղրշ. 80
» » Վեցամսեայ (150 թիւ) Ղրշ. 40
» » Եռամսեայ (75 թիւ) Ղրշ. 20

ՆՊԱՍՏԱՒՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ամէն տեսակ ազդեր կ'ընդունուին։

Բարենպատակ Հաստատութեանց եւ Ձխուրններու վերաբերեալ ազդերը ՁՐՒԱՐԱՐ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻՆ։

سياسى و ادبى ارمنيجه يومى غزته
صاحب امتيازى: هراچيا درنرسيان
مدير مسئولى: واهان طوشيكيان
اداره: باب عالى جاده‌سنده نومرو ٧٢

PANPER - VERTCHINE LOUR
Journal Arménien Quotidien
Politique et Financier.

ՌԱԶՄԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԹՆԴԱՆՕԹ ՄԸ Ո՞ՐՉԱՓ ՀԵՌՈՒ ԿՐՆԱՅ ՆԵՏԵԼ

Քիչ ժամանակ կայ որ խոշոր թնդանօթները ամէնէն աւելի 10—15.000 մէտր հեռու կրնային արձակել օգտակար կերպով։ Սակայն ի վերջոյ նախ նաւային, և յետոյ ծովեզերեայ ու ամրոցներու թնդանօթներուն ուժը աւելցուեցաւ, որով կարելի եղաւ 25էն 28 քիլոմէտր ա՛լ զարնել թնդանօթով։ Այսչափ հեռաւորութեան՝ զէնքեր շինելու համար ոչ միայն մասնաւոր թնդանօթներ շինուեցան, այլ փոխուեցան նաև լեցնելու և պարպելու ձևերը։

Թնդանօթի մը հեռաձգութիւնը աւելցնելու համար քանի մը եղանակ կայ։ Կա՛մ ռումբին ծանրութիւնը կը պակսեցնեն որպէս զի նոյնչափ ուժի ազդեցութեամբ աւելի արագ երթայ, կամ արձակման անկիւնը կը բարձրացնեն։ Կարելի է որ երկուքը միևնոյն ժամանակ գործադրուի։ Այսպէս, երբ արձակման անկիւնը 10էն 15 աստիճան բարձրանայ 486 քիլոնոց ռումբ մը որ նախապէս մէկ երկվայրկեանի մէջ 686 մէթր արագութիւն ունէր, կ'առնէ 11,832էն 15 538 մէտր արագութիւն։ Միևնոյն թնդանօթին մէջ երբ 318 քիլոնոց ռումբ մը գործածենք, նոյն արձակման ուժով նախնական արագութիւնը կ'ըլլայ 624 մէտր, որ 16,452 մէթրի կը բարձրանայ երբ անկիւնը 10 աստիճանի ըլլէ, իսկ 20,108 մէտրի՝ երբ աստիճանը 15 է։ Իսկ խոշորագոյն ազդեցութիւն արդիւնքներ ձեռք կը բերուին երբ 35էն 40 տրամագիծ երկայնութիւն ունեցող այդ թնդանօթներուն անկիւնը 45 աստիճանի բարձրացուի։ Այսչափ բարձր աստիճան կարճ թնդանօթներուն՝ այսինքն հրասանդերուն վրայ միայն կը գործածուէր։

Զօրավար Բրոզիլի շինած վիճակագրութեան մէջ ամէնէն ինքնատիպ օրինակը սա է։ 30 սանդիմէթր և 40 տարողութեամբ (այսինքն 12 մէտր երկայնութեամբ) թնդանօթ մը 45 աստիճանի անկիւնով մը արձակած է 318 քիլոնոց ռումբ մը որուն նախնական արագութիւնն էր 945 մէտր։ Այդ պայմաններուն մէջ ռումբը օդին մէջ կտրեց ճամբայ մը որուն ամէնէն բարձր կէտը գետնէն 16.452 մէտր բարձր էր և գետին իյնալէ առաջ կը կտրէր 50 քիլոմէտր հորիզոնական տարածութիւն մը....

Ամերիկեան ցանկերու տուած այս 50 քիլոմէթրնոց հեռաւորութիւնը կարելի՛ է ամենաբարձր համարել։ Անտարակոյս այս ... ուժով թնդանօթներով և միջոցներով։

Ամերիկեան գիտական հանդէս մը կը տեղեկագրէ թէ գնդապետ Ինկալիս որ Միացեալ Նահանգաց մէջ ամէնէն ծանօթ փորձագէտը կը համարուի այս մասին, քանի մը տարի առաջ կարելի համարած էր շինութիւնը այնքան ուժեղ թնդանօթի մը որ ռումբին տար մէկ երկվայրկեանի մէջ 1200 մէթր արընթացութիւն, իբր նախնական արագութիւն։ Այս տեսակ թնդանօթ մը երբ 45 աստիճան անկիւնով մը արձակուէր, 29 քիլոմէթր պիտի բարձրանար և 78 քիլոմէթր հեռուն պիտի հասնէր...

Բայց հարկ կա՞յ ըսելու թէ այս յղացումը գուտ տեսական է, որովհետև իր վառօդին խիստ բարձր ջերմութիւնը շուտով պիտի քանդէր իր խողովը և քանի մը հարուածէ ետք անգործածելի պիտի ըլլար թնդանօթը։

Գործնական գետնի մէջ մնալու համար ըսենք թէ 1892 տարիին 45 աստիճան անկիւնով թնդանօթաձգութեան փորձ մը եղած է Մէփէնի Քրուփի փորձարանին մէջ, ինկերկայութեան գերման կայսեր։ Այս փորձը որ կատարուեցաւ ծովեզերքի 24 սանդիմէթր թնդանօթով մը, ռումբին տուաւ 20 քիլոմէթր ճամբայ մը։ Ուրեմն ինչո՞ւ զարմանալ, երբ այս փորձէն 23 տարի յետոյ, Գերմանները կրցան 380 քիլոնոց ռումբեր արձակել Տիքմուտի շրջակայքէն Տէնքերքի վրայ, այսինքն 38 քիլոմէթր անդ։ Հ.

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ՄԵՐ ՄԱՐՄԻՆԻՆ ՄԱԿԱԲՈՅԾՆԵՐԸ

Գ. ՈՁԻԼ. — Ոջիլի տեսակները բազմաթիւ են։ Միայն մարդուս մարմնոյն վրայ ապրող ոջիլները չորս տեսակի կը բաժնուին։ Այս տեսակներէն այժմու ժամանակին ամենաօթ մէկ տեսակն է քայլասերիւոմ բուածը, որ Ֆթիրիաս կոչուող ծանր հիւանդութեան մը պատճառ կ'ըլլայ։ Պատմութիւնը մեզ կ'ըսէ թէ այս հիւանդութենէն մեռած են Հերովդէս պատմագիրը, Սիլլա, Սպանիոյ թագաւոր Փիլիպպոս Բ., Ֆրանսայի թագաւոր Կարոլոս Թրդ. ինչպէս նաև Օռ Նանհապետը։

Նախնիք կը կարծէին թէ այս ոջիլները վայրկենապէս ծնունդ կ'առնէն, և համոզուած էին թէ ոչինչ կրնար կասեցնել անոնց համաճարակը և աղէտաւոր հետևանքը, մինչև որ ոջլոտած հիւանդները բուժելու համար ոչինչ կ'ընէին որ ողջ ողջ մեռնի այդ անիծեալ միջատին լափումովը։ 18րդ դարու բժիշկներէն Ամաթիւս Լուզիտանուս կը պատմէ թէ՝ մեծահարուստ Փորթուկալցի մը բռնուած էր այս ոջիլի հիւանդութենէն և միակ դարմանը զոր կարելի եղած էր գտնել բուժելու համար, այն էր որ՝ երկու ծառաներ ամէն օր կը ժողվէին այս զզուանքներ հիւանդին վրայէն և մօտակայ ծովը կը թափէին։

Ոջիլը շատ շուտ կը բազմանայ։ Անիծը որ ոջիլին հաւկիթն է, հինգ օրէն ոջիլ կ'ըլլայ և իր կարգին երկու շաբաթէն հազարաւոր անիծներու ծնունդ կու տայ։ Ըստ Լէօվէնհօք գիտունին, երկու ոջիլ երկու ամիսէն պակաս ժամանակի մէջ 10,000 ոջիլի ծնունդ կու տան։

Ոջիլը թեւ չունի, կարճ և ուժով ոտքեր ունի որոնք կարթի նման եղունգներով կը վերջանան, ինչ որ կը դիւրացնէ կենդանեաց մազերուն վրայ ուժով մը կառչելու։ Բերնի ծծիչ գործիքը՝ չորս բարակ կարթեր ունի։ Այս կարթերով կը փակի մեր մարթին վրայ և ծծիչովը կը ծծէ մեր արիւնը։

Ոջիլը մէկուն մարմինէն միւսին կը փոխանցէ շատ մը տարափոխիկ հիւանդութիւններ։ Ասոնց կարգէն էր վերջերս Պոլսոյ մէջ երևցած եղած ոջլի ժանտատենդը, որուն մասին լրագիրները գգուշական հրահանգներ գրեցին։ Սակայն շնորհիւ թաղապետական և զինուորական իշխանութեանց աչալուրջ զգուշութիւններուն, այս հիւանդութիւնը բոլորովին անհետացած է այժմ։

Բայց պէտք չէ շատ վախնալ այս մակաբոյծ միջատէն. ոջիլ կայ ոջիլ ալ կայ։ Սովորաբար ազոց գլխուն վրայ տեսնուած ոջիլը անմեղ տեսակէ մը կրնայ սեպուիլ, և մայրերը եթէ սանտրեն և լուան իրենց մանկիկները բնաւ վախնալու տեղի չի մնար։

ՀՐԱՉ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՅՑ (271րդ ՕՐ)

Օսմ. Ընդհ. Բանակատեղին, Յուլիս 18 թուով.—

1.—Տարտանէլի ճակտին վրայ.—Յուլիս 17ի օրը՝ ավերական եզող խրամային կրակի կռիւներով անցաւ։ Արլըպուրնի՝ Աջը Պուռնի շրջանակին մէջ, կեդրոնէն թշնամին դէմ պայթեցուցած ականները յաջող արդիւնքներ տուին։

Թշնամի խրամներուն մէկ մասը և անոնց առջևը գտնուող երկաթեայ ցանցերը քանդուեցան։

2.—Միւս ճակատներէն կարևոր անցքերութիւն մը չկայ։

ՌՈՒՍ ԹՈՐՓԻԼԱՀԱԼԱԾ ՄԸ ԸՆԿՂՄԱԾ

ՇԻԼԷ, 17.—Թշնամի մեծ թորփիլահալած մը Քէֆքէնի բացերը, ջուրի մեծ սիւնի մը միջև ընկղմեցաւ անյայտ պատճառով մը։ (Մ.)

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

«Օսմանիշէր Լոյտ» իր այսօրուան խմբագրականին մէջ խօսելով Ֆրանսացիներու և պատերազմին վրայ, հետևեալը կը գրէ.—

Տարտանէլի արշաւանքին աւելի ազգային հանգամանք մը տալու համար, Ֆրանսացիք կը վերակոչեն խաչակրութիւնը։ Երկու բան կայ, որոնց կ'անդրադառնան Ֆրանսացիք, յաւիտենապէս։ Մէկ մը՝ Նաբոլէոնի պատմութեան, երբ խնդիրը Գերմաններուն վրայ է, և մէկ մըն ալ՝ խաչակիրներու պատմութեան, երբ խնդիրը իսլամ ժողովուրդներու վրայ է։ Անոր համար է որ ֆրանսական ազդեցութիւնը Թուրքիոյ մէջ միշտ քրիստոնէական մոլեռանդութեամբ մը թաթաւուած էր հակառակ իր այնքան արդիւական երևոյթին։ Գալով Տարտանէլի գործողութեան, ֆրանսական մամուլը ի զուր կը փորձէ խաղալ և իր ընթերցողներուն կը հրամցնէ անճշմարտանման յերիւրանքներ։ Միշտ կ'օրօրուի այս մամուլը այն պատրանքովը թէ այս արկածախնդրութիւնը յաջողութեամբ պիտի պսակուի և հաւատք կ'ընծայուի ամենաանհեթեթ լուրերու, մինչև իսկ ա՛յն լուրերուն որոնք կը խօսին Պոլսոյ Քրիստոնէից ապստամբութեան և հալածանքներու վրայ։

Երբ արդէօք պիտի գայ այն վայրկեանը որ ֆրանսական ժողովուրդը վերստին գտնէ ինքզինքը և ֆրանսական նկարագրին ընդոծին լաւ յատկութիւնները պիտի յաղթեն։ Յուսանք որ Ֆրանսայի խելքը գլուխը գայ, երբ տակաւին ուշ չէ։

ՀԵՂՁՈՒՑԻՉ ԿԱԶԷ ՌՈՒՄԲԵՐԸ

Մէկ քանի շաբաթ առաջ հրատարակուած զեկոյցի մը մէջ ըսուած էր թէ Դաշնակիցները սկսած էին գործածել հեղձուցիչ կազէ ռումբեր՝ Տարտանէլի ճակտին վրայ։ Այս իրողութեան վրայ, Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը փութացած էր յայտարարութիւն մը ընել հերքելու համար սոյն զեկոյցին ճշմարտութիւնը։ Այս անգլիական հերքումին առթիւ, շահեկան է կարդալ հետևեալ խորհրդածութիւնները զորս կ'ընէ հոլանտական թերթ մը.—

«Կը հերքեն թէ՝ Դաշնակիցները հեղձուցիչ կազ կը գործածեն։ Ոչինչ չենք հասկնար մենք այս հերքումէն։ Անգլիոյ պատերազմական նախարարը ինքը չէ՞ր որ յայտարարեց թէ՝ Անգլիա որոշած էր կազով կռուելու դրութիւնը ընդունիլ։ Նոյնպէս Ֆրանսայի պատերազմական նախարարը չէ՞ր որ ըսաւ թէ Ֆրանսացիք պիտի գործածեն այն բոլոր զէնքերը զորս կարող պիտի ըլլան գործածելու։ Ասոնցմով արդեօք կ'ուզուի ըսել թէ Դաշնակիցները տակաւին այս կազերէն չե՞ն գործածած Տարտանէլի մէջ։» (Հ.)

ՊԵՏ. ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Բարձր. վարժարանի աւանդողներէն երիտասարդ մը որ գիտութեամբ և բացարձակապէս զերծ է կը փափաքի առևտրական և կամ ա և իւր հաստատութեան մը մէջ պաշտօն մը ստանձնել գրելէ անձնյան վարձքով մը։ Գիտէ Թուրք., հայ., ֆրանս., անգլ. լեզուները, նաև տոմարակալութիւն և մեքենայով նամակագրութիւն։ Դիմել Սվաճեան խան թիւ 6 գրասենեակը։

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐ

ՊՈՒԼԿԱՐԵՒՍԵՐՊ ՎԷՃԸ ԸՆԴԴԻՄԱԴԻՐՆԵՐԸ ԿԸ ՓՈԽԵՆ ԻՐԵՆՑ ԸՆԹԱՑՔԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 30.—Պուլկար բարձրաստիճան անձնաւորութիւն մը որ Պերլին կը գտնուի, —հաւանաբար պուլկար գեսպան Մ. Րիզով,—յայտարարած է թէ Պուլկարիոյ մէջ սաստիկ գրգռութիւն մը կը տիրէ Սերպիոյ դէմ, որովհետև այս վերջինը յամառ կերպով կը մերժէ համաձայնութեան մը գալ պուլկար արժաիքին Դանուբէն փոխադրութեան խնդրոյն մասին, ինչ որ կենսական խնդիր մըն է պուլկար երկրագործութեան համար։ Պուլկար մամուլը և ազգը միաձայն կը պահանջեն որ կորովի միջոցներով պարտադրուի Սերպիոյ՝ ընծայել պուլկար նաւարկութեան անցքին ազատութիւնը։ Յայտնի է թէ Սօֆիայի կառավարութիւնը այս նպատակաւ միջոցներ ձեռք առած է արդէն։ Խիստ մօտ ատենէն պիտի հասկցուի թէ ինչ բանի մէջ կը կայանան այս միջոցները։ Պուլկարիա պատրաստուած է բոլոր պատահականութեանց դէմ դնելու կարող վիճակով մը։

— Սօֆիայէ իտալական թերթի մը կը հեռագրուի թէ այս օրերս Պուլկարիոյ մէջ ի նպաստ կառավարութեան փոփոխութիւն մը տեղի ունեցած է ընդդիմադիրներու միջև։ Ընդդիմադիրները առանց վերապահութեան պիտի ուժ տան դաշնակիցին քաղաքականութեան։ Ռատոսլաւ Միր, Պուլկարիա, Բրօքիկց և Բատիմալ թերթերը կը գնահատեն Ռատոսլավօֆի ընթացքը և վերջապէս կը ճկատեն այն անձը որուն շնորհիւ Պուլկարիա պիտի տեսնէ իր ազգային բաղձանքներուն իրականացումը և իրեն չահեցնել պիտի տայ այն հողերը որոնք իրմէ անիրաւաբար գրաւուած էին Պուքրէշի դաշնագրին համաձայն։ (Մ.)

ՉԱՐԻՆ ՆԱՄԱԿԸ ՍԵՐՊԻՈՅ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ

Սօֆիայէն հետևեալը կը հաղորդուի «Վիէնըր Ալկէմայնէ Զայթունկ»ի.—Աւստրիա-Հունգարիոյ և Իտալիոյ միջև ծագած պատերազմէն քիչ առաջ Ռուսիոյ Զարը իր ձեռագիրով նամակ մը ղրկած է Սերպիոյ թագաւորին։ Զարը այս նամակին մէջ ըսելով որ Իտալիոյ՝ ընդհ. պատերազմին մասնակցութիւնը բացարձակ է, կը յանձնարարէր որ սերպ բանակը Իտալացիներուն հետ միանալով Աւստրիա-Հունգարիոյ դէմ ընդհանուր յարձակում մը գործէ։ Սերպիոյ թագաւորը այս նամակին տուած իր պատասխանին մէջ գիտցուցած է թէ՝ շատ կը ցաւի որ Զարին փափաքը չպիտի կրնայ գործադրել, որովհետև սերպ բանակին տուած մեծ կորուստները, անոր մէջ գոյութիւն ունեցող աւերիչ տարափոխիկ հիւանդութիւնները և ռազմամթերքներուն ու պատերազմական կազմածներու պակասը պատճառ մըն են որ, եթէ մեծ յարձակում մը գործէ, այդ յարձակումը իրեն համար աղէտաբեր ըլլայ։ Ուստի չպիտի կրնայ ստանձնել այս կարգի մեծ պատասխանատուութիւն մը։ Սերպիոյ թագաւորին այս պատասխանը խիստ գէշ ազդած է ռուս կառավարական շրջանակներուն մէջ։ (Ի.)

ՏԷՏԷ ԱՂԱՃԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

ՍՕՖԻԱ, 31.—Անգլիական և ֆրանսական նաւատորմիղներուն Տէտէ Աղաճի նաւահանգիստին դէմ գործադրած պաշարումը այս օրերս սաստկացած է։ Խիստ հսկողութեամբ մը կ'արգիլուին առևտրական նաւերուն մինչև նաւահանգիստը մօտենալը և հեռանալը։ (Ս.)

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

ԼՕԶԱՆ, 31.—Իտալական մամուլը կը յարձակի Յունաստանի և Պուլկարիոյ կառավարութեանց վրայ։ Այս ընթացքը Գերմանիոյ նպաստաւոր է։ (Ի.)

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄ

(Երկրորդ տարի, Օր 3)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՎԱՐՇԱՒԱՅԷՆ

Լեհական «Ցինէնիկ Նարօտօվի» թերթին Յուլիս 25ի թիւին մէջ հետևեալը հրատարակուած է.

Կատարելապէս հանդարտած է այն խուճապը որ առաջ եկած է Վարշաւիոյ փողոցներուն և հանրային վայրերուն մէջ, ռուսական գործակալներուն այն պատմութենէն թէ մէկ վայրկեանէն միւսը քաղաքը պիտի ամբողջուի Գերմաններուն կողմէ և թէ ռուս զօրախումբերը հարկադրուած պիտի ըլլան այրելու քաղաքը ռազմագիտական պատճառներով։ Առօրեայ մամուլը կը հրաւիրէ ժողովուրդը հանդարտ մնալ և չթողուլ Վարշաւիան, բազմաթիւ յօդուածներով, հաւնեցնելով որ զանգուածային մեկնում մը կը վնասէ լեհ ազգին շահերուն։

Ռուս օդանները համոզուած ըլլալով որ քիչ ատենէն հարկադրուած պիտի ըլլան մեկնելու քաղաքէն, խիստ ընթացք մը ցոյց կու տան։ Արհեստանոցներու և ճաշարաններու մէջ գործուած ծայրայեղութիւնները և կողոպուտները չեն հաշուուիր։ Բայց շատ մը պարագաներու մէջ, քաղաքացիները յաղթական կը հանդիսանան կռիւին մէջ, օդանները արտաքսելով։

Վիսթուլայի վրայի կամուրջները զինուորականապէս պահպանուած են։ Կառավարութեան բոլոր շէնքերը զինուորական շղթայի տակ առնուած են։ Ամէն օր, ոստիկանութեան կողմէ յեղափոխական կազմակերպութեանց պատկանելու կասկածով ձերբակալուած անձեր, կը պատասխանեն կրակի հարուածներով։

Քաղաքին մէջ կը շրջին հազարաւոր յայտարարութիւններ, հրաւիրելով ժողովուրդը ընդդիմանալու տարպեալ մեկնման և ըսելով որ՝ քիչ ատենէն պիտի հնչէ ժամը վերջնական հաշուեյարդարութեան Լեհաստանի և Ռուսիոյ միջև։ (Հ.)

ՊԵՐԼԻՆ 30.—Պարզ յերիւրանք մըն է «Մաթէնօ» թերթին այն լուրը թէ Քայզէրը կ'ուզէ իր փեսան փոխարքայ կարգել Լեհաստանի։ (Մ.)

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԵՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 30.—Ազատական ազգային կուսակցութեան օրկանը կ'ըսէ թէ գերման ժողովուրդը կանխահաս հաշտութիւն մը չուզեր։ Անանք որ միայն ասթաթուքւօսյի վերահաստատումը պիտի պահանջեն, իսկոյն պիտի մերժուին։ Ազգային վերաշինութիւնը պէտք չէ որ վտանգուի անոնց որոնք կամքով տկար են և կամ պատրանքներով կը սնանին։ (Մ.)

— Վատիկանի պաշտօնաթերթ «Օսէրվաթօրէ Ռոմանօ» կը հրատարակէ Պապին կողմէ պատերազմիկ ազգերուն ուղղուած հաշտութեան հրաւէրը որով ցաւյայտնէ եւ թէ հաշտութեան մասին իր ջանքերը մինչև հիմա ապարդիւն մնացած են՝ կ'ըսէ որ իր յոյսը չէ կորսնցուցած տակաւին։ Պատերազմի սկզբնաւորութեան տարեդարձին օրը կ'աղօթէ որ այս ասեկայի պայքարը ի մօտոյ վերջ գտնէ։ Պապը կը հրաւիրէ Աստուծոյ առջև պատասխանատու եղող ազգերու պետերը լսել իր աղաչանքին և կ'ըսէ. «Ժամանակը եկած է հաշտութեան վրայ խօսելու և խաղաղութեան բոլոր ճշմարիտ բարեկամները ինծի զօրավիգ պիտի ըլլան այս գործին մէջ։ Օրհնեալ ըլլայ ան որ պատերազմիկներուն միջև խաղաղութիւն և համերաշխութիւն յառաջ բերող լուծումը պիտի գտնէ»։ Իտալական մամուլը կը մերժէ Պապին այս կոչը։ (Մ.)

ՊԵՐԼԻՆ 31.—Հաշտութեան ի նպաստ Պապին յայտարարութեան առթիւ, «Տէյլի Թէլէկրաֆ»ը կը գրէ թէ պատերազմիկ ոչ մէկ երկիր չպիտի ուզէր մասնակցիլ առաջ Գերմանիայէն և իր դաշնակիցներէն աւելի անկեղծութեամբ։ Այս երկիրները՝ անքակտելի կերպով միացած են քրիստոնէական պարտականութեամբ՝ դիմադրելու ամէնուն հանդէպ և ամէնուն դէմ։ (Գ.)

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑ

ՊԵՐԼԻՆ, 31 (Պաշտօնական) — Արեւմտեան ռազմագաշտ.— Երէկ առտու, յարձակումով առինք այն տուները որոնք կը գտնուէին Իբրի արևելեան կողմը՝ Հուկի արևմտեան եզերքին վրայ։ Այս տուները անգլիացիներու ձեռքը կը մնային Հուկի դէմ Յունիս 5ին ըրած մեր յարձակման առթին։ Նոյնպէս յարձակումով առինք Իբրի ճամբուն հարաւակողմը գտնուող յենակէտ մը։ Կէս օրէն ետք և գիշերը թշնամիին ըրած հակայարձակումները ետ մղուեցան։ Այս առթիւ գերեցինք 4 խորապետ, 5 սպաներ և քիչ բանեցինք մէկ քանի անգլիացիներ։ Թշնամիին խրամներուն մէջ գտնուած ազգականներու թիւը կ'ապացուցանէ այն մեծ և արիւնալի կորուստները զորս կրած է։ Ֆրանսացիները նորէն յարձակեցան Սուշէզի մօտ, ձեռնառումբերով, առանց ... յաջողութիւն ձեռք բերելու։ Վոժերուն մէջ Լինկէքորֆ-Շուրէնքօբֆի գիծը առնելու համար մղուող կատաղի կռիւները ընդհատում մը ունեցան։ Ֆրանսացիները տակաւին իրենց ձեռքը կը պահեն Լինկէքօբֆի վրայ գտնուող մեր գիրքին մէկ մասը։ Ետ առինք Շրացմէնլը և Պարէնքօբֆը զորս կորսնցուցած էինք։ Իբր փոխարինութիւն շատ անգամներ Կօզի, Թէրմիլի և էնի մեր ճակտին ետևը գտնուող տեղերու վրայ թշնամիին կողմէ նետուած ռումբերուն, ռմբակոծեցինք Գոմփիէնի կայարանը։ Միւս կողմէ իբր պատասխան թշնամի օդանաւերու տարմերիկներու կողմէ Բֆալցպուրկի, Հախէնաուի հիւսիսակողմը գտնուող Սավէրնի և Տրիպուրկի վրայ կատարուած յարձակումներուն, մեր օդանաւերու տարմերիկները կէս օրէն ետք ռմբեր նետեցին Սէն Տիէի կայարանին և Նանսիի օդանաւային կայաններուն վրայ։ Թշնամի օդանաւորդներուն այս յարձակումներուն պատճառած վնասները անկարևոր են։ Ֆրանսական սաւառնակ մը վար իջեցուեցաւ Տրիպուրկի մօտ մեր մասնաւոր թնդանօթներուն միջոցաւ։

Արևելեան ռազմագաշտ.— Լոմժայի հիւսիս-արևմտեան կողմը և Բօզանի արևելեան կողմը՝ Նովէբուքի հիւսիսակողմի երկաթուղային գիծին վրայ մեր յարձակողականը կը յառաջդիմէ։ Երէկ, հոս գերի բռնեցինք 1890 ռուսեր և գրաւեցինք 3 խոբաւնէկեց։

Հարաւ-արևելեան ռազմագաշտ.— Զօրավար ֆօն Վօյրշի զինուորները որոնք Վիսթուլայի ափ եզերքը անցած էին, կը յառաջխաղան դէպի արևելք, կատաղի կռիւներու միջև։ Անտարանքով բերուած ռուս օգնական ուժերու կողմէ փորձուած բոլոր հակայարձակումները կատարելապէս ձախողեցան։ Այս կռիւներուն մէջ Վօյրշի բանակին կողմէ բռնուած ռուս գերիներու թիւը հասաւ 7 սպայի, որուն մէկը զօրագունդի հրամանատար և 1600 զինուորի։ Թշնամին կը թուի թէ կուզէ դիմադրել Ռուսերը հետապնդելու վրայ եղող զօրավար ֆօն Մաքէնզէնի զինակից բանակներուն, նոր ընդդիմութիւն մը ընելով Վիսթուլայի վրայ՝ Նովօ Ալէքսանտրիի գիծէն մինչև Խօլմի հարաւակողմը գտնուող շրջանը, անցնելով Լուպլինի հիւսիսակողմը

[illegible] քաղաքներէն։ Երէկ կէս օրէն ետք գրաւուեցաւ Լուպլին քաղաքը։ Թշնամին ամէն կողմ յարձակում կ'ընէ։ Յուլիս 30էն՝ Պրեզմիսլ-Պիալիստոքի մօտ մղուած կռիւներուն մէջ գերման զինուորները գերի բռնեցին 4930 ռուսներ և գրաւեցին 5 թնդանօթ ու 8 [illegible]։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԿԱՆ ԾԱԽՔԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 30.— Ֆրանսական պաշտօնական [illegible] մը կը ծանուցանէ թէ՝ 1914 տարւոյ վերջին հինգ ամիսներուն մէջ Ֆրանսայի պատերազմական ծախքերը կը բարձրանան 6403 միլիոն ֆրանքի։ (Մ.)

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ՊԻՏԻ ՇԱՐՈՒՆԱԿԷ

ՊԵՐԼԻՆ, 30.— Գերման [illegible] նախարարութեան [illegible] Մ. Ցիմերման [illegible] թերթի մը [illegible] թէ Գերմանիա [illegible] շարունակէ [illegible] և թէ կառավարութիւնը [illegible] գերման [illegible]։ (Մ.)

Ամենավերջին Հեռագիրներ

ԳԵՐՄԱՆ ՅԱՂԹԱԿԱՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— Մամուլ բանակատեղիէն կը հաղորդեն «Թակէվիւթ»ի.— Վարշաւիայ և Իվանկորոդի միջեւ Զօր. Ֆոն Վոյրշի [illegible] [illegible]

[illegible]

ՊԵՐԼԻՆ, 30.— [illegible] Վենեցիէն թէ [illegible] կր հաւաքեն [illegible] Աւստրիական [illegible] ... 22 [illegible] ... Յուլիս 26ին։ (Մ.)

ՌԻԿԱ ԿԸ ՊԱՐՊՈՒԻ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— Բեռլինցիներէն կը հաղորդուի թէ Ռիկայի մօտերը տեղի ունեցած պատերազմական գործողութեանց հետեւանքով արգելուած է պաշտպանել քաղաքը [illegible]։ Ռիկայի գլխէն բոլոր մեծ հաստատութիւնները [illegible] բանակին և նաւատորմին համար։ (Պ.)

ՃԱՊՈՆԻ ԴԱՀԼԻՃԸ ՀՐԱԺԱՐԱԾ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— Թօքիոյէն կը հաղորդուի «Պէլլինէր Թակէպլաթ»ի թէ Ճափոնի Դահլիճը հրաժարած է։ Պատճառը այն է որ [illegible] է թէ ընտրութեանց պահուն [illegible] է այն համարքին որ կար ներքին գործոց նախարար Օուրայի դէմ։ (Պ.)

ԶԱՆԳՈՒԱԾԱՅԻՆ ԱՓՍՈՐ ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— Ռուսական թերթեր կը յայտնեն թէ Կրօտնօ, Վիլնա և Վարշաւիա նահանգներուն ամբողջ հրէայ ժողովուրդը այլուր տեղափոխուած է։ Աւելի 1,200,000 հրեայի կործանումը կը նշանակէ։ (Պ.)

ՌՄԲԱԿՈԾՈՒՄ ՌԷՆՍԻ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— [illegible] Ռէնս [illegible] ... 300 [illegible]։ (Պ.)

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ՔԵՆՈՅԹ

ՎԻԵՆՆԱ, 31 Յուլիս (Պաշտօնական).— Ռուսական ճակատ.— Ժօզէֆ Ֆերտինանտ արքիդուքսին բանակը երէկ գիշեր գրաւեց Լուպլին քաղաքը։ Իր ձախ թեւը թշնամին հալածելով անցաւ Պիսթրիցայէն։ Գերման զօրքերը առաջացան Ֆիերբչի հովտէն և կը [illegible] [illegible]

[illegible] ... թշնամին [illegible] Լօմբարդիայի [illegible] Մոնթէ-Գրիմբիլօֆ [illegible]

ԳԵՐՄԱՆԱՑԱՑ ԹԵՐԹ ՄԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— [illegible]

ԸՆԿՂՄԱԾ ՆԱՒԵՐ

ՊԵՐԼԻՆ, 31.— Լոնտոնէն կը հաղորդեն թէ Պելճիական «Բրէնս Ալպէրթ» շոգենաւը ականէ մը ընկղմած է։ Նաւաստախումբը ազատուած է։ Պելճիական «Բրէնսէսս-Մարի-Ժօզէ» շոգենաւն ալ թորփիլահար եղաւ իր մարդոցմէ 4ը կորան իսկ միւսները 21 հոգին ազատուեցան։ (Պ.)

ՊՈԼՍԱՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօրուան «Հայաստան»էն.— Նոր [illegible] [illegible]

[illegible]

Զանազան Լուրեր

ԼԻՀ. ԳԱՑՈՒՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.— [illegible]

ՆՈՐ ԽՐԿԱԹՈՒՂԻ.— [illegible] ... 100 [illegible]։ (Պ.)

[illegible]

3684 [illegible] ընկերակցութեան։

ՊՈԼՍՈՅ ԿՈՒՍԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ պաշտօնատարները [illegible] 10,000 [illegible] Տարօնէն պաշտպանող զինուորներուն։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ ԽՍԼԱՄ ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ.— Գերմանիայէն կուգան [illegible] Իսլամներէն [illegible] Այպօլլի, Մուհամմէտ Իպրահիմ, Ապտ-ուլ-Սահոտ, Հասանալլահ, և Մէգրուքթա [illegible] [illegible] Տօքթ. Էպէրթի։

ՈՂՋ ՈՂՋ ԱՅՐԱԾ.— [illegible] 83 [illegible] ...

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆ.— [illegible]

ԿՈՒԻՆԵՐ.— [illegible]

[illegible] ... 12 [illegible]

ՆԱԽԿԻՆ [illegible] ... 40 [illegible]

ԱՄԷՆ ԴՈՐԾ ԸՆԴԼՈՒ [illegible] Դիմել Ալպանէսի [illegible] Մերսա [illegible]։

ԵՐԿԱՅՆ ԳԵՂԵՑԻԿ ՄԱԶԵՐ
«ԱՑՏԱ»

Մազերուն թափիլը ու թեփոտիլը կ'արգիլէ, այլ. կտրելով ու փոքր առնելով մազերը կ'երկարէ ու կը գեղեցկացնէ։ Գլխուն վրայ ալ նոյն ազդեցութիւնը կ'ընէ։

ԱՑՏԱ [illegible]

[illegible] ԱՑՏԱյի [illegible] Շիշը 1 մէճիտ։

ՃԻՆՈՒՈՐՈՒԹԵՆԷ [illegible] Դիմել Սկիւտար [illegible] 63, Դատաքէօյ։

ՊԷՆԼԵԱՆ [illegible] Աղճի պաշի Թօռուն աղա խանը [illegible] 3 [illegible]

ՍԿԻՒՏԱՐ [illegible] ... 3 [illegible] ... Մէճիտ աղա։

[illegible] ՕՐ. ՆՈՒԱՐԴ [illegible]

«ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (190)

ՇԷՐԻ ՊԻՊԻ

Յ.— ՇԷՐԻ ՊԻՊԻ ԳՈՐԾԻ ԿՍԿՍԻ

[illegible]

(Շարունակելի)